

Kvalitetno uređenje pravila parničnog postupka od iznimne je važnosti za brzo, kvalitetno i učinkovito ostvarivanje prava na sudsku građanskopravnu zaštitu te jamči pravnu sigurnost. Upravo slijedom navedenoga, ove izmjene i dopune Zakona o parničnom postupku za cilj imaju ubrzati postupke te ih učiniti transparentnijima, osigurati usklađenje s pravnom stečevinom Europske unije, pratiti ubrzane procese digitalizacije pravosuđa te doskočiti dugotrajnim posljedicama koje je uzrokovala pandemija koronavirusa. U odnosu na potonje, u svrhu ublažavanja ekonomskih i društvenih posljedica pandemije, na razini Europske unije uspostavljen je poseban instrument s pratećim financijskim sredstvima, nastavno na koji je izrađen i Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021.-2026. koji obuhvaća reformu „Povećanje učinkovitosti pravosudnog sustava za veće povjerenje građana“ kojom je predviđena reforma parničnog postupka uz ostalo i kroz daljnju digitalizaciju pravosuđa, kao i kroz osnaživanje postojećih te uvođenje novih procesnih instituta u svrhu ubrzanja parničnog postupka (ročišta na daljinu, obvezno tonsko snimanje ročišta, rokovi za dovršetak postupka na pojedinoj instanci suđenja te postupak u sporovima male vrijednosti kao u pravilu pisani). U odnosu na informacije o trajanju postupaka, ističemo da Ministarstvo pravosuđa i uprave, kao najviše tijelo za obavljanje poslova pravosudne uprave, prikuplja statističke i druge podatke o radu sudova te se u statističkom pregledu, koje svake godine Ministarstvo objavljuje na svojim mrežnim stranicama, mogu među ostalim naći podaci o trajanju pojedinih vrsta sudskih postupaka u pojedinim vrstama predmeta. Napominjemo da prilikom svake izmjene navedenih zakona Ministarstvo pravosuđa i uprave, nastavno i na raniju praksu, formira radne skupine u koje su svakako uključeni predstavnici stručne javnosti, komore čijih se djelatnosti tiče propis koji je predmetom izmjene, kao i teoretičari, ali i ostali sudionici po potrebi (primjerice različite udruge). Materija ispunjavanja sudačkih obveza i urednog obnašanja sudačke dužnosti i razumnog roka već je uređena Zakonom o sudovima ("Narodne novine" 28/13., 33/15., 82/15., 82/16., 67/18., 126/19., 130/20. i 21/22.). U odnosu na odredbu prema kojoj se u svim postupcima koji su započeti prije 1. travnja 2013., u kojima do stupanja na snagu Zakona nije donesena prvostupanjska presuda, ima u roku od šest mjeseci od stupanja na snagu Zakona, održati pripremno ročište na kojem će zaključiti prethodni postupak i na istom ročištu održati glavna rasprava, ističemo da se navedenom odredbom isključuje postupanje sudova po različitim novelama Zakona o parničnom postupku u zavisnosti od vremena kada je parnica pokrenuta, a ponajprije u odnosu na institut zaključenja prethodnog postupka i nastup različitih prekluzija kao njegovih posljedica. S obzirom na to da se novela Zakona o parničnom postupku iz 2013. pokazala djelotvornom u smislu općenitog ubrzanja parničnog postupka, na način propisan ovom odredbom bi je trebalo

ugraditi u sve postupke koji su u tijeku, u ovom slučaju u one najstarije parnice, a što će doprinijeti njihovom bržem rješavanju. Prilikom održavanju ročišta na daljinu trebalo bi se zadržati korištenje komercijalnih platformi te će Pravilnikom koji donosi ministar nadležan za poslove pravosuđa pitanje vrsta i korištenja tih platformi dodatno urediti.